

POSTANOWIENIE

23 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 23 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z wniosku A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
z udziałem Z.Z.

o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej,
na skutek skargi kasacyjnej Z.Z.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie
z 30 marca 2022 r., XXIII Ga 723/20,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) ustala, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania
związane ze swoim udziałem w sprawie.**

Ł.W.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 30 marca 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, w sprawie z wniosku A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., z udziałem Z.Z. i M.L., o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, na skutek apelacji uczestnika Z.Z. na pkt 2, 4 i 5 postanowienia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z 2 października 2019 r., oddalił apelację (pkt I) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania (pkt II).

Uczestnik Z.Z. wniósł skargę kasacyjną, w której żądał uchylenia zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego

rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie, ewentualnie żądał uchylenia zaskarżonego orzeczenia w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie wniosku. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. zamiast wielu np. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Skarga kasacyjna nie spełnia powyższego kryterium. Skarżący nie wskazał konkretnych argumentów umożliwiających przyjęcie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Poprzestał na ogólnym przedstawieniu innej oceny prawnej niż ta przyjęta przez sąd II instancji. Trzeba podkreślić, że Sąd Okręgowy dokonał szczegółowej oceny dopuszczalności orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej względem uczestnika. W oparciu o opinię biegłego sporządzoną przed Sądem I instancji wskazał, że uczestnik złożył wniosek o ogłoszenie upadłości zarządzanej spółki ponad półtora roku po wystąpieniu przesłanek ogłoszenia upadłości. Odpowiedzialności uczestnika nie wyłącza jego ewentualny brak wiedzy co do podstawowych przepisów prawa gospodarczego. Bez znaczenia jest w tej kwestii również wewnętrzny podział zakresu

obowiązków przez członków zarządu spółki. Co więcej, pomimo pogarszającej się sytuacji finansowej spółki, ta nadal zaciągała nowe zobowiązania, w tym w stosunku do wnioskodawcy, bez dalszego zaspokojenia należności z nich wynikających, co powodowało wyraźne pogłębienie dalszego zadłużenia spółki, a w konsekwencji doprowadziło do braku środków w spółce nawet na przeprowadzenie postępowania upadłościowego. Sąd Okręgowy trafnie też przyjął, że wniosek o orzeczenie zakazu działalności gospodarczej został złożony w terminie. Sąd oparł się w tym zakresie na stanowisku przedstawionym w postanowieniu Sądu Najwyższego z 28 stycznia 2015 r. (II CSK 237/14).

Na nieporozumieniu polega natomiast formułowanie przez stronę skarżącą zarzutu oczywistego i rażącego naruszenia przepisów prawa (co jest konieczne dla uznania, że zachodzi przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej) z jednoczesnym wskazaniem, że istnieją wątpliwości co do wykładni przepisów, które nie były dotychczas – jak zaznacza strona skarżąca – przedmiotem rozstrzygnięć Sądu Najwyższego. Stosownie do art. 398³ § 3 k.p.c. niedopuszczalne jest oparcie skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Ze względu na tę regulację zarzuty naruszenia art. 233 § 1 i 2 k.p.c. nie mogą być w ogóle podstawą skargi kasacyjnej (zob. *inter alia* postanowienia Sądu Najwyższego z 23 listopada 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, Nr 4, poz. 76; oraz wyroki: z 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06; z 8 maja 2008 r., V CSK 579/07; z 16 listopada 2012 r., III CSK 73/12; z 14 lutego 2013 r., II CSK 292/12; z 23 czerwca 2016 r., V CSK 536/15; z 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17). W tej sytuacji Sąd Najwyższy nawet w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - nie mógłby rozważać zasadności naruszenia art. 233 k.p.c. Tym samym zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może też uzasadniać tezy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

(L.W.)

[as]